

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЕЙДЕТИКИ ЯК ОДИН ЗІ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

Фірсова Ірина Миколаївна

Київський Міський Педагогічний Університет імені Б.Д.Грінченко

Сучасна політика в галузі освіти ставить перед учасниками навчально-виховного процесу ряд непростих вимог та завдань, серед яких - збільшення обсягу навчального матеріалу в умовах строгої обмеженості часу, відведеного на його опрацювання. Самостійній роботі студента в процесі засвоєння нових знань, у відповідності до нових освітніх тенденцій, дедалі більше починає відводитися домінуюча роль. Водночас перед викладачем постає непросте завдання: організація навчального процесу з якомога вищими показниками якості та успішності засвоєння студентами знань, необхідних для здійснення їх майбутньої професійної діяльності. Здійснення вище зазначеного можливе лише за умови ефективної модернізації та оптимізації роботи викладача та студентів з навчальним матеріалом, пошук нових ефективних методів та прийомів організації навчальних занять, серед яких вже не одне століття першість посідають лекційні заняття.

Слово “лекція” в перекладі з латинської мови означає читання. Вираз “читати лекцію” бере свій початок з сивої давнини. Коли не було ще створено підручників, і лекція була для студентів основним джерелом отримання необхідних знань. В середньовічних університетах лекція проходила у вигляді читання і конспектування визнаних церквою джерел. Та з плином часу ставлення до даного виду подачі, а значить і отримання, інформації поступово змінювалося. Викристалізувалися нові, діаметрально протилежні до простого пасивного висвітлення й засвоєння знань погляди, основою яких було не просто подати (а студентами пасивно сприйняти) навчальний матеріал. На підтвердження цього російський

вчений, визначний історик професор В.О.Ключевський зазначав, що лекція повинна не просто ознайомити студента з певними фактами, а привчити до праці, схилити до наукової діяльності, давати “затравку”, створювати підґрунтя для інтелектуальної, творчої діяльності.

В 1335 році в Паризькому університеті на факультеті мистецтв була прийнята постанова про випробування двох видів лекцій:

1) швидкий вид, тобто “розум може сприйняти, а рука не встигає записувати”;

2) повільний вид, під час якого слухач має змогу записати все сказане лектором.

Під час проведення порівняльного аналізу перший метод був визнаний кращим, оскільки за даних умов у слухача формувалося поняття, яке сприяло запам’ятовуванню почутого.

Нові вимоги, висунуті до системи освіти новими життєвими реаліями з різних сфер сучасного життя знову й знову закликають нас (і викладачів і студентів) до підтримки й використання саме такої активної, а не пасивної, моделі подачі й сприйняття навчальної інформації. Постає нова мета навчання – перш за все навчити самостійно обирати шляхи вирішення завдань, вірно орієнтуватися в бурхливому життєвому просторі, мислити творчо, мати власну думку з приводу широкого ряду питань паралельно зі шляхом формування знань, умінь і навичок, передбачених державними освітніми програмами. Така освіта має на меті розвиток творчих здібностей студента і є основою нового мислення. Нова мета навчання передбачає самостійне отримання знань студентами з подальшим його аналізом. Ейдетичні методи й прийоми тільки сприяють даному явищу. Ейдетикою психологи називають вчення про суб’єктивні наочні образи. Дані методи і прийоми роботи допомагають кожному студенту з потоку загальної для всіх інформації викристалізувати головну ідею, створити власну опорну схему цілого масиву інформації, користуючись при цьому власними інструментами мислення. Потрібно зазначити, що система сучасного

навчання надмірно аналітична. А за допомогою уяви можна швидко і надовго запам'ятати потрібну інформацію. А головне – таке навчання, основане на грі та фантазії зовсім не обтяжує студента. Відомим є факт, що інформація, приправлена позитивними емоціями, сприймається вдвічі швидше і тримається у пам'яті набагато довше. Доведено, що емоційно негативна інформація блокується підсвідомістю і пам'ять намагається до неї не повертатися. З позитивною – все навпаки. Ось чому, коли навчання супроводжується позитивними емоціями, його результати просто неймовірні. До того ж розвинена уява допомагає у різних життєвих ситуаціях: ефективно відпочити, швидко вийти зі стресового стану, зняти пригнічений настрій і навіть поліпшити своє здоров'я. Адже значна кількість психологічних методів базується на спрямованому фантазуванні, візуалізаціях та різного роду уявленнях. Представлений таким чином навчальний дає змогу студентам не тільки встановити логічну силу висвітлюваних в лекції питань, їх значимість та послідовність, а й розвиває творчий потенціал, сприяє виробленню власного творчого почерку кожного студента зокрема.

Отже, як зазначає сучасна педагогічна теорія й практика, місця для архаїзму, неефективності, примітивності впливу на аудиторію, пасивності з боку об'єктів і суб'єктів навчального процесу в сучасному освітянському процесі бути не може.

Повертаючись до початку розгляду нашого питання, зазначимо, що лекція у вищих навчальних закладах - не лише один з основних видів роботи, але й один з найрозповсюдженіших об'єктів для критики. В педагогічній практиці існують шляхи подолання ряду недоліків, сформованих стандартним алгоритмом проведення лекційних занять, створені на основі і завдяки такого явища в сучасній науці, як ейдетика. Вона завдяки своїм складовим створює основу для того, щоб навчити кожну дитину жити, краще себе пізнати, розвинути в ній цілий ряд

корисних і необхідних рис особистості серед яких: уява, фантазія, мислення, творчий пошук.

Власне ейдетика, котра поєднує в собі цілий ряд понять, таких як: образне сприйняття, фантазія, різного роду асоціації, мнемоніка, допомагає уникнути сліпого копіювання, повтору, стереотипності мислення, яке стоїть на заваді розвитку молодій творчо обдарованій людині, повноцінного члена нашого майбутнього суспільства.

Відомості про автора

1. **ПІБ** – Фірсова Ірина Миколаївна.
2. **Місце роботи** – Київський Міський Педагогічний Університет імені Б.Д.Грінченко, Інститут педагогіки та психології, кафедра соціальної педагогіки та корекційної освіти.
3. **Посада** – викладач.
4. **Науковий ступінь** – магістр.
5. **Контактна інформація** – 80676610200, ira_firsova@ukr.net